

Існуююча практика тарифоутворення та бачення по впровадженню RAB-регулювання

Презентація НКРЕКП

КИЇВ, 2016

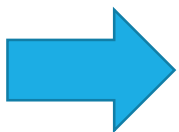
Ключові питання для обговорення

- Існуюча модель тарифоутворення **cost-plus**
- Стратегічні помилки та недоліки **cost-plus** в Україні
- Чому країни ЄС перейшли до стимулюючого тарифоутворення?
- **Затрати-плюс vs. стимулююче тарифоутворення:**
 - Базовий період
 - Міфи та реальність по початковій базі активів
 - Міфи та реальність по ставкам на бази активів
 - Довгостроковий період
- Інтеграція інтересів споживачів, бізнесу та держави при впровадженні стимулюючого тарифоутворення

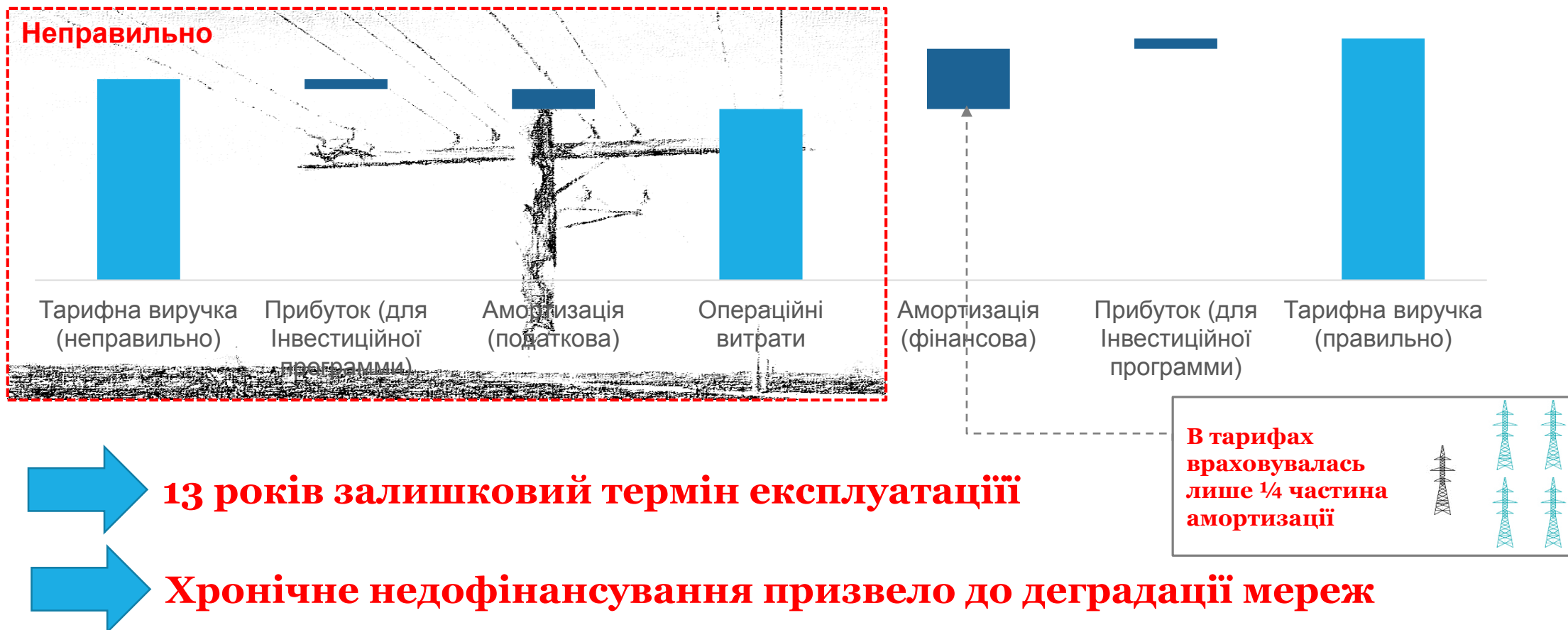
Існуюча модель тарифоутворення

- Щорічний перегляд – мінімальний горизонт планування
- Операційні витрати - встановлюються від досягнутого (фактичного) рівня, що спотворює стимули до ефективності і оптимізації витрат
- Амортизація розраховується виходячи з податкової та не відображає реальну вартість активів, що в свою чергу не дозволяє відтворювати активи
- Відсутні стимули до:
 - Залучення інвестицій
 - Підвищення якості послуг
 - Здійснення діяльності, так як прибуток «заборонено»

Існуюча модель вичерпала себе та потребує кардинальних змін

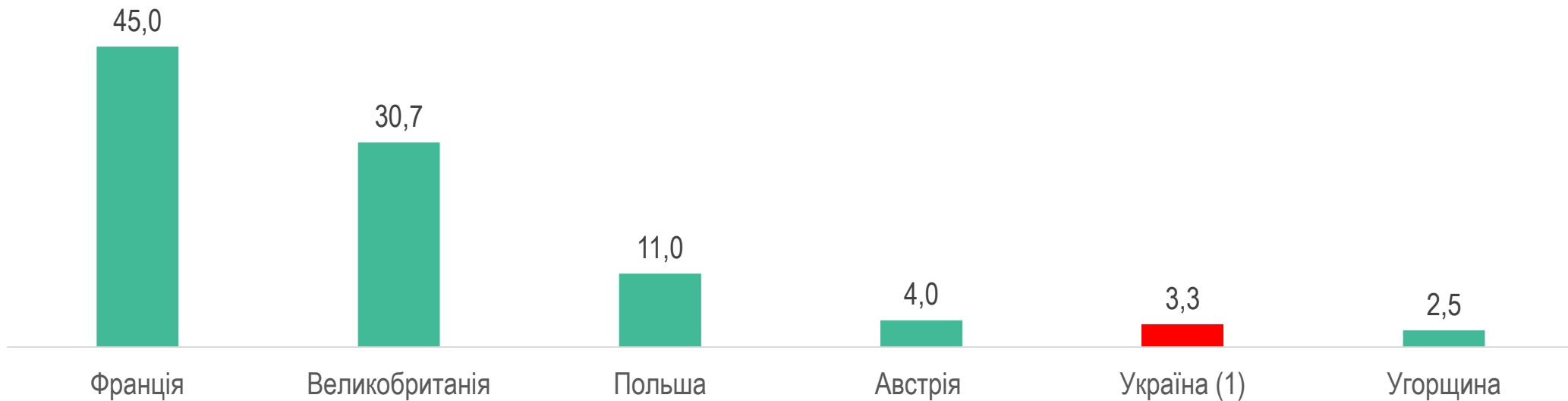
Стратегічні помилки при затрати-плюс в минулому

Порівняння оцінки бази активів в Україні та Європі

База активів дистрибуції е/е, млрд. євро

Через неефективне регулювання відбулася суттєва деградація бази активів

Розрив у базі активів електричної дистрибуції України та порівняних країн більше 2.0-3.0х

Примітка:

(1) Розраховано виходячи з проведених 8 оцінок компаній

Джерело: CEER Report on Investment Conditions in European Countries, дані Регулятора

Запровадження стимулюючого регулювання у країнах Європи

- Три хвилі впровадження
 - «північно-західні піонери» до 2000
 - «південь» до 2005
 - Німеччина, Франція в 2009

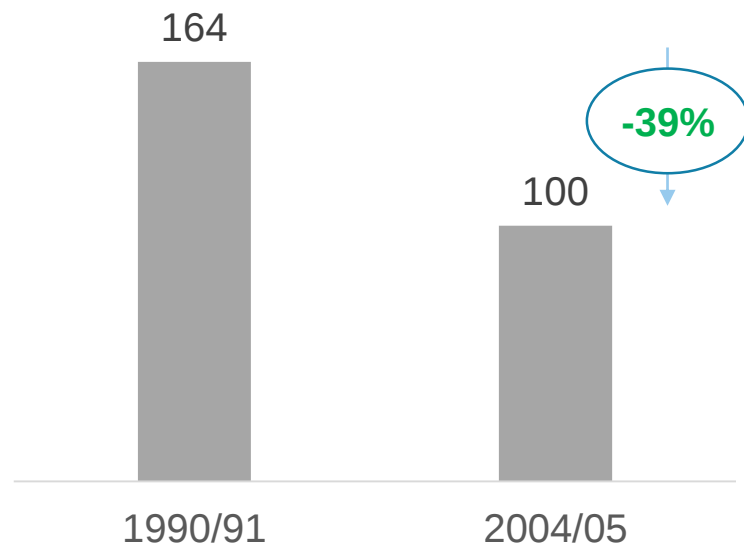

Піонери серед країн ЄС здійснили перехід до стимулюючого регулювання більше 20 років тому

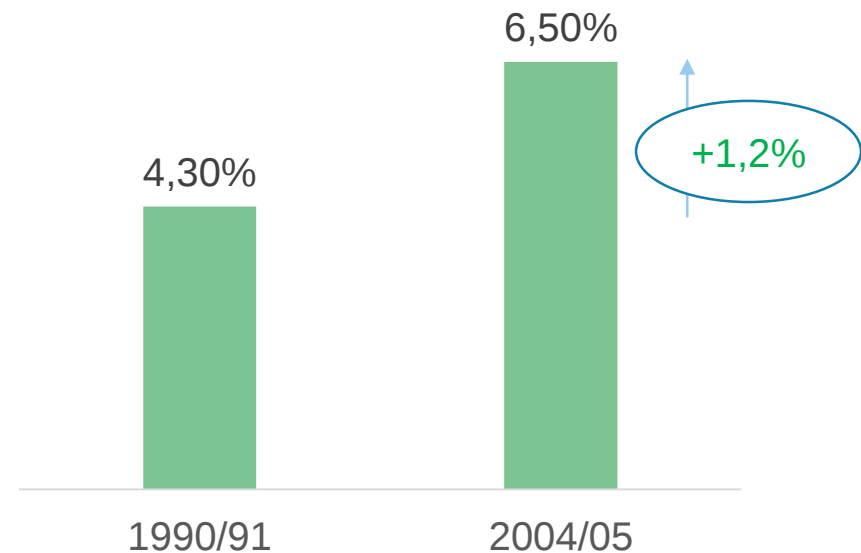

Результати впровадження в Великій Британії: Якість для споживачів та прибутковість для компаній

SAIDI₍₁₎, хвилин

EBITDA₍₂₎, %

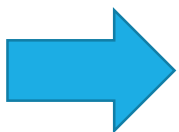

Примітка:

(1) SAIDI=System Average Interruption Duration: перервність електропостачання в перерахунку на 1 абонента на рік

(2) EBITDA=Earnings before interest, taxes, depreciation and amortization: дохідність до відсотків, податків, амортизації

Джерело: Звіти Регулятора

Вища якість та прибутковість при зменшенні загального тарифу

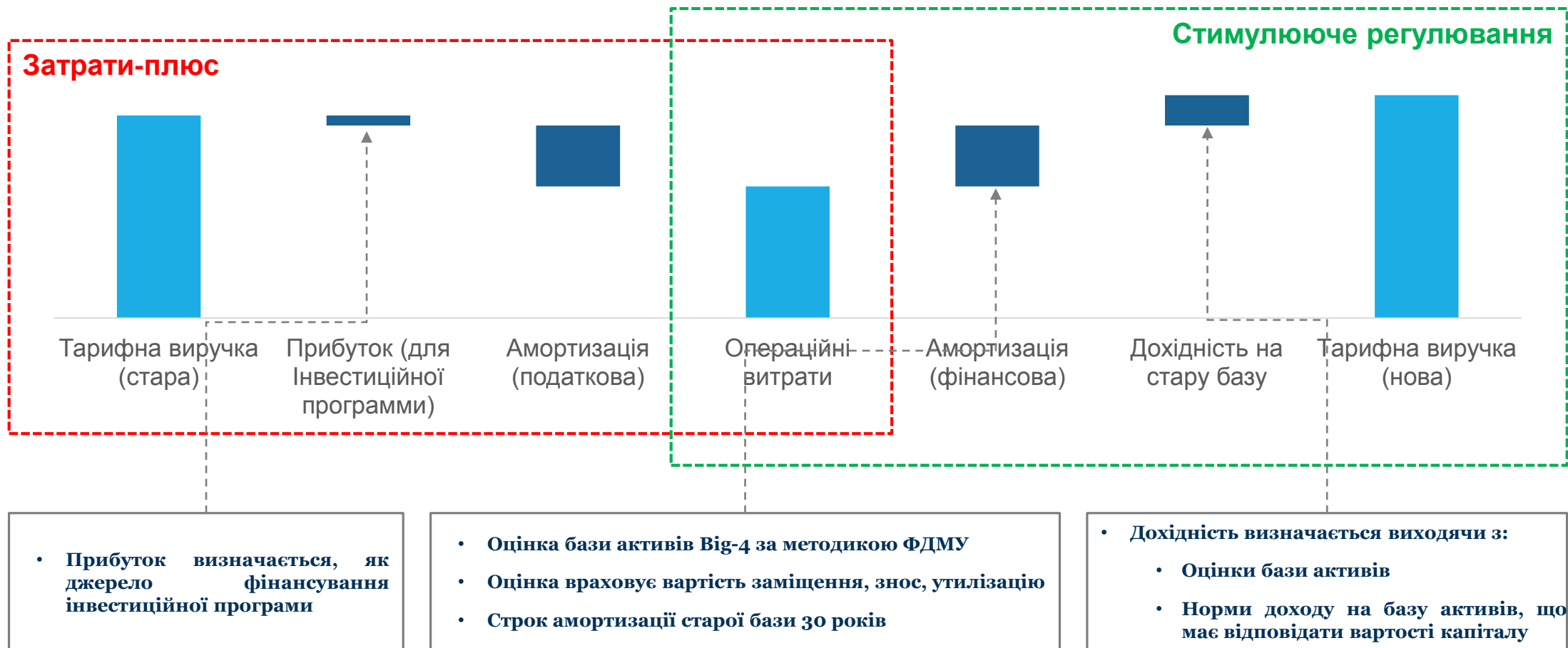
Впровадження стимулюючого регулювання для суб'єктів природних монополій в Україні

- 1 Директива 2009/72/ЄС у частині виконання зобов'язань щодо запровадження принципів стимулювання при реалізації тарифної політики
- 2 Законом України “Про внесення змін до Закону України «Про природні монополії» від 24 червня 2012 року № 4998-VI
- 3 План заходів з виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України та Стратегії сталого розвитку “Україна-2020” у 2015 році, затвердженого розпорядженням КМУ від 4 березня 2015 р. № 213-р
- 4 Коаліційної угоди, укладеної учасниками коаліції депутатських фракцій Верховної Ради України VIII скликання та підписаної Політичною партією «Народний фронт», Партією «Блок Петра Порошенка», Політичною партією «Об'єднання «Самопоміч», Радикальною партією Олега Ляшка, Політичною партією Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»
- 5 Робоча група з вдосконалення нормативно-правової бази стимулюючого тарифоутворення у сфері передачі та постачання електроенергії

 Перехід до стимулюючого тарифоутворення передбачено стратегічними документами ЄС, Коаліції та Уряду

Затрати-плюс vs. стимулююче регулювання в базовому періоді

Міфи та реальність по початковій базі активів

- Ключовим при впровадженні стимулюючого є визначення реальної вартості активів, що використовуються в регульованій діяльності
- НІ податкова, НІ фінансова, НІ вартість приватизації (індексована/або неіндексована):
 - не дає відповідь на реальну вартість активів, що використовуються;
 - не має єдиних підходів для всіх компаній;
 - не компетенція Регулятора.
- Згідно з CEER 4 країни Європи здійснювали перехід на базі нової оцінки дистрибуції з зазначених причин: Велика Британія, Італія, Польща, Чехія

4.2.2 Re-evaluation of assets

- The re-evaluation of fixed assets is a technique that may be required to accurately describe the true value of the capital goods a business owns. The purpose of a re-evaluation is to bring into the books the fair market value of fixed assets. This may be helpful in order to decide on selling one of its assets or inserting part of the company into a new company. Re-evaluation of assets was conducted in many countries following the unbundling of vertically integrated companies where separate network companies were established.
- Other reasons for re-evaluation mentioned in the survey were; very high inflation rates and the consolidation processes of regulated companies. In some regulatory regimes, a re-evaluation of distribution assets is conducted annually according to the IFRS accounting standards. Even though the most frequently applied method was depreciated replacement costs, for the sake of comparison it is crucial to know, when the last re-evaluation was performed. This is the major difference among countries surveyed. In principle, the re-evaluation can be done in two ways: only once or on a frequent basis.

Міфи та реальність по ставкам на бази активів

Країна	Ставка на початково інвестований капітал	=	Ставка на новий інвестований капітал
Греція	11,0%	=	11,0%
Польща	9,0%	=	9,0%
Чехія	7,9%	=	7,9%
Франція	7,3%	=	7,3%
Словакія	6,0%	=	6,0%

Джерело: E&Y Mapping power and utilities regulation in Europe 2013

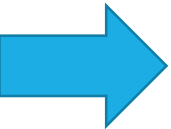
Ref: C15-IRB-28-03
CEER Report on Investment Conditions in European Countries

3.1.2 Electricity distribution

Country	WACC nominal			WACC real		
	pre-tax	post-tax	Vanilla	pre-tax	post-tax	Vanilla
AT	✓					
BE	✓		✓			
CZ	✓					
DE	There is no use of WACC. The regulatory authority sets the costs of capital. The cost of debt is defined by law. Equity is valued at an interest of 9.05% (nominal interest) and 7.14% (real interest rate) depending on the share of new and old assets in the RAB. Cost of borrowing is treated separately.					
DK	N.A.					
EE	✓					
ES	There is no use of WACC. Use rate of return, pre-tax, linked to 10-year maturity State Bonds plus 100 basic points (for 2013 since July 2013). From 2014 onwards, a spread of 200 basic will apply, according to R.D.-Law 9/2013.					
FI					Finland uses post-tax real WACC in electricity distribution	
FR	N.A.					
GB						✓
GR	A rate of return (nominal pre-tax) is calculated, taking into account some of the WACC parameters, such as cost of debt and gearing.					
HU				✓		
IE				✓		
IT				✓		
LV			✓			
LT	✓					
LU	✓					
NO	✓					
PL	✓					
PT	✓					
SI	✓					
SE				✓		
NL				✓		

Table 10 - Type of rate of return used in the regulation of electricity DSOs

В Європі застосовуються єдині ставки для старої та нової бази активів, ставка в кожній країні відповідає вартості капіталу

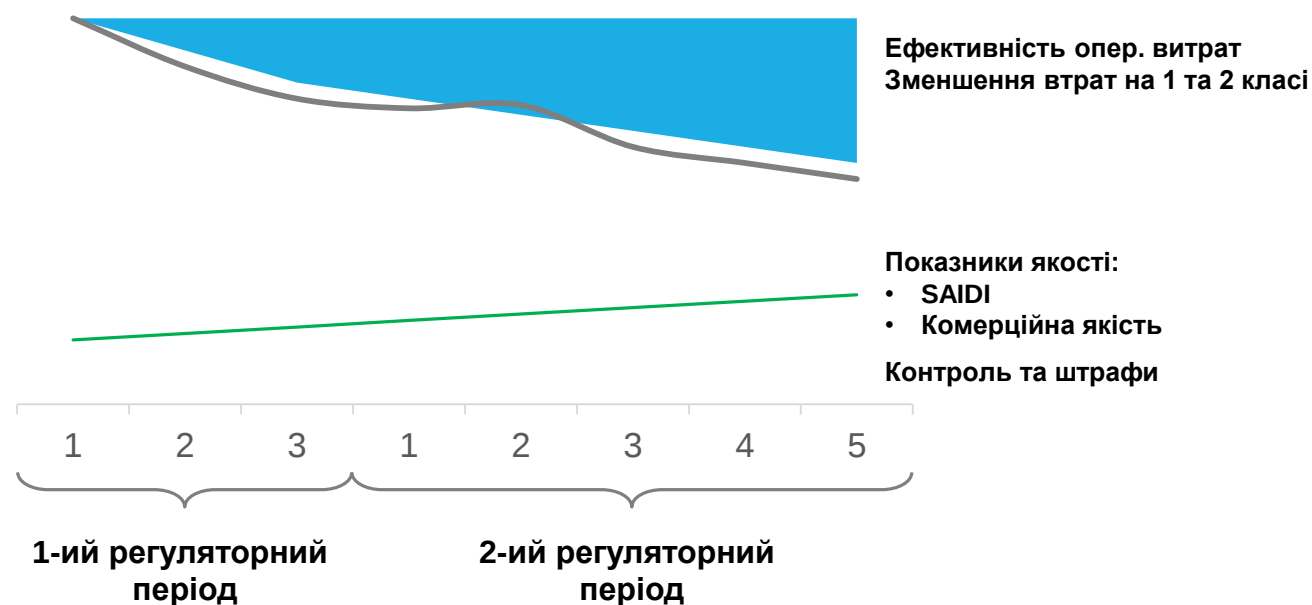

Стимулююче регулювання в довгостроковому періоді

Базовий період

Довгострокова перспектива

Зменшення витрат, зменшення технологічних витрат, підвищення показників якості з застосуванням штрафів при недотриманні

Інтеграція інтересів при стимулюючому регулювання

Споживачі електроенергії

- Надійне, якісне і безперебійне електропостачання
- Зменшення вартості послуги

Держава

- Розвиток регіону без державної підтримки
- Прозорий механізм тарифоутворення
- Залучення масштабних інвестицій
- Ліквідація перехресного субсидіювання
- Скасування системи єдиних тарифів
- Формування вартості державних пакетів акцій

Розподільчі компанії

- Залучення масштабних і ефективних інвестицій в відновлення та розвиток мереж
- Стимул для зниження витрат та втрат (зекономлені кошти залишаються у розпорядженні компаній)

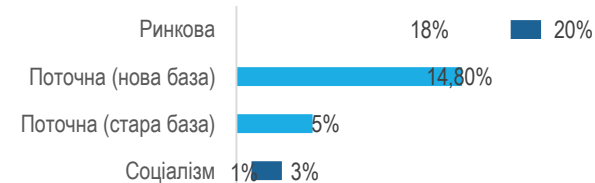

Вплив ставки на індикативну оцінку – суттєві надходження до бюджету

Ключові показники&припущення

Компанія	Початкова RAB, UAHm	Технічні одиниці	Ціна за т.о., UAHk	Початкова RAB, UAHm	RoR, %	Чистий прибуток, UAHm	P/E, x	Equity, UAHm	Доля держави, %	Доля держави, UAHm
Київобленерго	5 650	241 754	23,37							
Кіровоградобленерго	2 985	192 944	15,47							
Вінницяобленерго	4 061	171 759	23,65							
Львівобленерго	5 293	189 540	27,92							
Прикарпаттяобленерго	3 850	109 861	35,04							
Полтаваобленерго	4 623	219 236	21,09							
Чернігівобленерго	3 374	156 382	21,58							
Дніпрообленерго	6 836	546 519	12,51							
Група А («приватні»)	36 673	1 827 995	20,06							
Харківобленерго		409 824		8 222	5,00%	411	8,0x	3 289	65,00%	2 138
Запоріжжяобленерго		260 436		5 225	5,00%	261	8,0x	2 090	55,25%	1 155
Черкасиобленерго		169 553		3 402	5,00%	170	8,0x	1 361	46,00%	626
Хмельницькийобленерго		120 178		2 411	5,00%	121	8,0x	964	70,01%	675
Миколаївобленерго		113 517		2 277	5,00%	114	8,0x	911	70,00%	638
Тернопільобленерго		97 847		1 963	5,00%	98	8,0x	785	51,00%	400
Мажоритарні		331 542		23 499		1 175		9 400		5 631
Донецькобленерго		582 069		11 677	5,00%	584	8,0x	4 671	25,00%	1 168
Одесаобленерго		286 260		5 743	5,00%	287	8,0x	2 297	25,00%	574
Сумиобленерго		238 057		4 776	5,00%	239	8,0x	1 910	25,00%	478
Дніпрообленерго	6 836	546 519		6 836	5,00%	342	8,0x	2 734	25,00%	684
Міноритарні		1 652 905		29 032		1 452		11 613		2 903
Всього приватизація		1 984 447		52 531		2 627		21 013		8 535

Ключові опції по ставкам, %

Надходження від приватизації, млрд. грн

		RoR, %					
		1,0%	3,0%	5,0%	14,8%	18,0%	20,0%
P/E, x	6,0x	1,6	4,8	8,0	23,7	28,8	32,0
	7,0x	1,7	5,0	8,3	24,5	29,8	33,1
	8,0x	1,7	5,1	8,5	25,2	30,7	34,1
	9,0x	1,8	5,3	8,8	26,0	31,7	35,2
	10,0x	1,8	5,4	9,1	26,8	32,6	36,3
	11,0x	1,9	5,6	9,3	27,6	33,6	37,3

Надходження від приватизації, US\$ млн.

		RoR, %					
		1,0%	3,0%	5,0%	14,8%	18,0%	20,0%
P/E, x	6,0x	62	185	308	910	1 108	1 231
	7,0x	64	191	318	941	1 145	1 272
	8,0x	66	197	328	971	1 182	1 313
	9,0x	68	203	339	1 001	1 219	1 354
	10,0x	70	209	349	1 032	1 256	1 395
	11,0x	72	215	359	1 062	1 293	1 436

Яким чином захищаються інтереси споживача?

- Відсутнє одноразове суттєве зростання для покриття ефекту деградації
- Довгострокове зменшення вартості послуг дистрибуції
- Встановлення цільових показників якості електропостачання
- Додаткові доходи державного бюджету
- Підвищення якості послуг електропостачання, або зменшення тарифів